

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

143. An in criminibus mixti fori procedere possit contra laicos per viam
capturæ & incarcerationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Pirh. l. cit. citans c. quod translatione. de offic. legati; unde si procedat in his, seu alicuiusmodi aliquem pertinentem ad jurisdictionem criminalem exercet sine speciali mandato, processus ipso jure est invalidus. Pirh. l. cit. Pax Jord. l. cit. num. 223. Sbroz. l. cit. n. 2. citans Federic. de Senis. consil. 220. num. 2. Verum de his plura infra, ubi de potestate Vicarii circa cognoscendum varias causas.

2. Et sic jam in specie non potest sine speciali mandato Episcopi amovere seu deponere à beneficiis, officiis, administrationibus, ordine. Pirh. Pax-Jord. locis cit. Barbof. l. cit. num. 23. Ventrigl. l. cit. num. 24. Cardin. de Luca. de benef. d. 77. num. 14. Sbroz. l. 2. q. 111. num. 7. & q. 130. num. 4. juxta expressum textum cit. c. licet. de offic. Vicar. in 6. Sic, et si liceat Judicibus Ecclesiasticis ad imitationem legum civilium punire Clericos confiscatione bonorum in casibus, in quibus sic Laici essent puniendi, juxta Diaz. in pract. crimin. Can. c. 124. Jul. Clarum in pract. crim. §. final. q. 78. vers. quero nunc. Anchar. in c. vergentis. de heret. num. 21. Boer. decis. 263. per tot. apud Sbroz. l. 2. q. 158. num. 1. non poterit tamen Vicarius Episcopi in illis casibus sine speciali mandato Episcopi confiscare bona Clericorum. Pax Jord. l. cit. num. 22. citans Barbof. de potest. Episc. p. 3. allegat. 54. num. 119. Sbroz. l. cit. num. 2. non enim in generali commissione jurisdictionis venit potestas confiscandi bona. Sbroz. num. 3. citans Bald. in l. Imperatores. ff. de offic. Praefect. in fine. Alex. in l. 1. ff. de offic. Episc. num. 75. Roman. cons. 59. num. 2. &c. Sic Vicarius non potest exercere poenam verberationis vel fustigationis, etsi id forte posset Episcopus. Sbroz. l. 2. q. 154. à n. 3.

3. Poterit nihilominus Vicarius sine speciali commissione imponere poenas leves. V. G. multas pecuniarias, vel alias similes, propter delicta non gravia. Sbroz. l. 2. q. 143. num. 12. & ex eod. Pirh. l. cit. num. 65. hanc addens rationem, quod omnis jurisdictionis, praesertim ordinaria, annexam habere debeat potestatem aliquam coercitivam, saltem modicam, ne alioquin sit inefficax. Juxta l. ult. ff. de offic. ejus, cui mand. est jurisd.

Quaestio 141. An Vicarius Episcopi punire possit excessus Officialium Laicorum sibi servantium, puta Notarii, Actorum, Nunciorum, Executorum, & similibus?

Respondet affirmativè Sbroz. l. 2. q. 146. n. 2. in fine. citatis Jo. And. & Archid. in c. si Episcopus. de offic. Ordinar. in 6. Boer. decis. 9. num. 7. Barbat. de potest. Cardinal. q. 21. num. 10. & plurimos alios contra alios, quos refert Sbroz. num. 1.

2. Quin etiam posse Vicarium punire familiares & Officiales non tantum suos, seu sibi deservientes, sed etiam familiares & servientes Episcopo, propter unitatem Episcopi & Vicarii: & quia familiares Cardinalium puniri possunt ab eorum Vicariis, tenent Cardin. in Clem. ne Romani. de elect. Soarez. l. receptar. sentent. num. 156. & alii apud Sbroz. l. cit. num. 2. quod ipsum tamen ait Sbroz. num. 5. se verum credere, dum vicarius Episcopo notum faceret voluntatem puniendi Officiales Episcopi; eo quod juxta Bartol. in l. Officiales. c. de offic. Rect. Provinc. per illum textum; quando minor Officialis vult punire delinquentem subdijm majori Officiali, tenetur id notum ei facere.

Quaestio 142. Num Vicarius corrigere possit excessus privilegiorum, & in specie Regularium privilegiorum extra claustra degentium?

Responder ad primum, Fagnan. in c. quoniam. de offic. delegat. num. 24. quod etsi id competat Episcopo autoritate illi ad hoc concessa à Trident. sess. 14. cap. 4. non tamen ea potestas per generalem commissionem Vicariatus transfundat in ejus Vicarium. Posse tamen id ei specialiter delegari ab Episcopo juxta regulam cit. c. quoniam, dum ibi Episcopus constituitur delegatus Papae in his, quae non poterat ante concilium expedire, sed non per verba denotantia electam esse industriam personam, nempe Episcopi.

2. Pari ferè modo respondet Fagn. l. cit. num. 22. ad secundum, facultatem hanc, quam quod ad hoc Episcopus habet per Trident. sess. 6. c. 13. non transfundi in Vicarium, nisi per specialem commissionem; cum jure ordinario Episcopus careat hac potestate, & non habeat eam nisi quo ad non exemptos, & Concilium non utatur dictione implicativa etiam, sed tantum dicat: tanquam super hoc à Sede Apostolica delegato.

Quaestio 143. An Vicarius Episcopi in criminibus mixti fori procedere possit contra Laicos per viam capture & incarcerationis?

Respondeo: non videntur in hoc convenire Laici, dum, tamen in dictis criminibus contra Laicos procedere possit Episcopus, Judicem tamen Ecclesiasticum non posse contra eos dicta viâ capturae & incarcerationis procedere, sed solum posse eum contra illos agere censuris, usque non sufficientibus, ministerio Judicis saecularis implorato, tenent apud Sbroz. l. 2. q. 152. num. 3. Jo. Lup. in c. per vestras. §. sed est pulchra dubitatio. de reg. Juris in 6. q. 11. Jo. And. in addit. ad speculat. tit. de offic. Ordinar. Follet. in pract. crim. fol. 97. num. 52. Clar. pract. crim. §. fin. q. 37. dicens hanc opinionem esse communem, & in praxi servari. Quam sententiam non nisi sub hac limitatione, tenent Sbroz. l. cit. num. 4. quod procedat, ubi Praelatus Ecclesiasticus legitime praescripserit hanc facultatem procedendi contra Laicos dicta viâ capturae.

2. De cetero affirmativam pro Judice Ecclesiastico, quod dicta viâ procedere possit (& consequenter etiam Vicarium Episcopi, saltem de speciali mandato Episcopi sui) tenent apud eundem Sbroz. num. 2. Jo. And. Dominic. Franc. in c. cum Episcopus. de offic. Ordinar. in 6. Roman. singul. 911. Felin. in c. cum sit generale. de foro compet. n. 2. Aufrerius in Clem. 1. de heret. q. 5. Cuch. Instit. juris can. de Episc. tit. 6. num. 112. l. 2. testantem se vidisse in pluribus urbibus à familia Episcopi capi, & incarcerari Laicos, non repugnantibus Judicibus Laicis; & sic Episcopum tenere posse Officiales armatos pro executione Justitiae dixisse Roland. cons. 47. per tot. vol. 1. & ab hac sententia affirmativa ait Sbroz. in fine n. 4. credere se non esse recedendum.

3. Porro crimina fori mixti, in quibus saepe Judex saecularis & ecclesiasticus praevencionem praetendit, plura enumerat Sbroz. l. 2. q. 151. ex Claro in pract. crim. & Cuch. Instit. Jur. Can. de Episc. tit. 6. num. 78. & seq. nempe crimen haeresis, adulterium, incestum, concubinatum, stuprum, sacrilegium, sodomiam, fortilegium, usuram, simoniam, falsum

sum in literis Apostolicis, blasphemiam, divinationem, fornicationem faminarum cum personis ecclesiasticis, lenocinium parentum & dominorum filias & famulas prostituendum, uti & casus, in quibus Episcopus procedere potest contra Laicos recenserit apud Bertach. *de Episc. l. 4. p. 2. tit. de auctor. Episc. circa spiritualia.*

Quaestio 144. An Vicarius possit reos subijcere tormentis & torture?

Respondeo: indubitatim est, id eum non posse sine mandato Episcopi; cum revera id sit inter ardua. De cetero id eum posse absolute astruit Sbroz. *l. 2. q. 153. num. 3.* citans pro hoc Gl. *in c. Presbyteri. il primo §. 9. c. illi. qu. 5. q. 5.* Abb. *in c. universitatis. de sent. excommunic. num. 5.* & *ibidem Felin. num. 2.* Diaz. *in pr. crim. can. c. 117. num. 15.* idque sine periculo incurrendae irregularitatis. Pro quo *num. 4.* citat Gl. *in c. accusasti. de accusat. Abb. in c. Cleric. ne Cleric. vel Monach. num. 3.* Felin. *in c. cum illorum. n. 12.* Quin & ampliat Sbroz. *num. 5.* hanc sententiam, ita ut Vicarius Episcopi laicis etiam ministris præcipere possit, ut torqueant Clericum; eo quod, licet de jure Episcopus velejus Vicarius, faciens Clericos per Laicos torqueri sit ipso jure excommunicatus, ut Felin. *in cit. c. universitatis.* Decius *in c. dilectus. de appellat. in princip. in contrarium tamen, ut habet num. 9.* sit observantia juxta Abb. *in cit. c. universitatis num. 6.* Clarus *l. cit. q. 64.* dicentem, quotidie se vidisse sic observari; ut mandante Episcopo Clerici à Judicibus secularibus torqueantur, & hanc esse bonam consuetudinem, ne aliàs delicta Clericorum remaneant impunita. Ac denique tradit Sbroz. *num. 11.* ex Cæpoll. *conf. crim. 78. per tot.* Vicarium Episcopi, si cum assistentia Judicis secularis fecerit Clericum torqueri, qui dein ad mortem condemnatus fuerit, non reddi per hoc irregularem.

Quaestio 145. An Vicarius possit exequi mandata & poenas edictorum?

Respondeo: id eum sine speciali mandato Episcopi non posse (intelligendo hoc de poenis gravibus) Sbroz. *l. 2. q. 189.* citans Rebuff. *in pr. tit. form. Vicar. num. 175.* licet enim Vicarius habeat cognitionem causarum, non potest tamen inquirere, corrigere & punire sine speciali mandato, juxta dicta supra.

Quaestio 146. An possit Vicarius poenitentias publicas imponere, & poenitentias publicè reconciliare sine speciali mandato?

Respondent ad utrumque negativè Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 32.* citans Barbof. *de potest. Episc. p. 3. allegat. §. n. 84.* Pax Jord. *l. 12. tit. 12. n. 196.* Est enim hoc ipsum dignitatis episcopalis. Pax Jord. *l. c. uti & Sbroz. l. 2. q. 17. n. 2.* juxta *c. accedentibus. de excessibus Pralator. & ibidem Abb. n. 1.* quæ autè sunt dignitatis episcopalis, sine speciali mandato exerceri nequeunt ab alio inferiore Episcopo. Pax Jord. *l. cit.* Barbof. *cit. allegat. §. 4. num. 87.* Poterit autem hoc ipsum Vicarius ex speciali mandato Episcopi. AA. iidem; quia, quæ sunt dignitatis Episcopalis, possunt committi Vicario. Sbroz. *l. cit. num. 3.* & apud eundem Sbroz. Felin. *in c. his quibus. de off. Ordinar. in princip. Archid. in c. placuit. de poenit. dist. 6.* qui etiam ibi dicat, posse Sacerdotem alium de mandato Episcopi injungere similes poenitentias pu-

blicas; ergo à fortiore Vicario, utpote qui est eadem persona cum Episcopo, & habet jam antecesserit jurisdictionem ordinariam. Ut verò delegari possit hæc potestas Vicario vel alteri, requiritur, ut is sit Sacerdos; cum in foro poenitentiali nullus habeat auctoritatem ligandi & solvendi, nisi sit Sacerdos. Sbroz. *l. cit. num. 5.* juxta *c. omnis. de poenit. & remiss. c. cum satis. de off. Ordinar.* ubi Innoc. & Abb. *num. 1.*

2. Verumtamen distinguendum in hoc puncto inter poenitentias publicas, & inter propriè solennes, (uti hæc distinctio colligitur ex *Apostill. Jo. And. ad Gl. in c. accedentibus. v. publicas*) De propriè solennibus, & earum remissione seu absolutione habemus particulares rubricas in Pontificali, eaque post se, ut Pax Jord. *l. cit. num. 197.* trahunt irregularitatem, dum solenniter poenitentes fiunt irregulares. Has non nisi de mandato Episcopi injungi posse à Vicario indubitatim est; posse verò cum dicto mandato expressè tradit Sbroz. *l. cit. num. 1. & 2.* ubi: *quæro, an Vicarius Episcopi publicas injungere possit poenitentias, ac etiam solennes. respondeo, quod sic, ubi ad sit speciale mandatum.* Et ad has poenitentias solennes restringendam esse mentem DD. negantium, posse Vicarium sine speciali mandato injungere poenitentias publicas, ait Pax Jord. *l. cit. num. 197.* Poenitentia verò aliæ sunt publicæ sine illa solennitate, quas juxta Apostoli monitum: publicè peccantes palam esse corripiendos; mandat Trident. *c. 8. sess. 24.* injungi, ubi crimen ab aliquo commissum publicè, & in conspectu multorum, relinquendo tamen arbitrio Episcopi, ubi ei magis expedire videbitur, commutandi talem poenitentiam publicam in secretam. Et de his poenitentis publicis ait Pax Jord. *l. cit.* non esse eas reservatas Episcopo, adeoque sine speciali mandato illius posse eas injungi à Vicario; cum passim videamus, eas etiam non solum ab Archidiaconis, & commissariis Archidiaconalibus, sed etiam à Parochis imponi.

Quaestio 147. Quid possit Vicarius quò ad excommunicandum?

Respondeo: posse illum excommunicare absque speciali mandato Episcopi. Garc. *p. 5. c. 8. num. 94.* Pith. *ad tit. de off. Vicar. man. 68.* Laym. *in c. cum in generali. de off. Vicar. in 6. num. 9.* Sbroz. *l. 2. q. 168. num. 2.* citans præter alios Gl. *in c. cum ab Ecclesiarum. de off. Ordinar. v. Eccles. in fine,* quæ voluit ob vicem commissam (ab Episcopo in generali commissione Vicariatus) mandatam esse facultatem excommunicandi. Est siquidem excommunicatio actus jurisdictionis *cit. c. cum ab Ecclesiar. & ibi Gl. Abb. & AA. communiter.* Sbroz. *cit. num. 2.* citans præter plures textus Covar. *in c. alma mater. p. 1. §. 11. in princ.* estque gladius excommunicationis nervus disciplinæ Ecclesiasticæ. Trident. *sess. 25. c. 3. c. dilecto. de sent. excommun. in 6. c. nemo. 2. q. 1.* & ad jurisdictionem Ecclesiasticam necessaria; cum jurisdictio sine correctione sit nulla. Sbroz. *l. cit. n. 4.* juxta *l. 1. ff. de jurisd. omn. Judic. c. cum contingat. de foro compet. & ibi AA.* ubi etiam, quòd quilibet Judex Ecclesiasticus possit excommunicare, etiamsi sit delegatus inferioris à Principe, & ab ipso Episcopo, ait Sbroz. *l. cit. num. 3.* citans *c. pervenit. 11. q. 1. Gl. in c. ex literis. de off. deleg. vers. si subdelegatus. Gl. in cit. c. nemo. v. excommunicet.* Covar. *l. cit. num. 1.* qui dicat esse communem. Navar. *in manual. confess. c. 27. num. 5.* & in terminis Vicarii Episcopi Bero *in Rub. de off. deleg. n. 27.*